

staden dess karaktäristiska siluett: domkyrkan S:t Nikolai ("Länge Nikolaus"), Jakobkyrkan ("Lille Jakob") och den bastanta Mariakyrkan ("Tjocka Maria"), stadens äldsta byggnadsverk, men vi passerar också de omsorgsfullt renoverade medeltidsbyggnaderna kring och nära det vackra Rådhusorget, gamla stans centrum. Där finns såväl praktfulla gavelhus som små korsvirkeshus. I närheten ligger universitetets huvudbyggnad med sin unika aula i senbarock, och mitt emot står det särpräglade Rubenow-monumentet, som restes 1856 till minne av universitetets grundare. I utkanten av stadskärnan finns ännu delar kvar av den gamla stadsmuren. Efter avslutad rundtur kan den som önskar själv besöka det nyrenoverade Pommersches Landesmuseum, delvis sammanbyggt med ruinerna efter ett gammalt franciskanerkloster, där många verk av stadens berömda son Caspar David Friedrich finns. Pris: 160 SEK, ej lunch
Mötesplats: Huvudbyggnaden Greifswalds universitet, Rubenowstrasse 1

S2. Rügen (8.30–ca 17.00)

På denna excursion till Tysklands största ö besöker vi utvalda sevärdheter och naturpanoraman. Vi åker via den nya bron, passerar den lilla ön Dänholm och fortsätter till Bergen och dess högmedeltida kyrka, uppförd av Rügenfursten Jaromar och tidigt ombyggt till klosterkyrka. I anslutning till den arkitektoniskt spännande kyrkan finns en del av det gamla klostrets innergård bevarad, och i kyrkomuren finns en "Svantevitsten". Efter en avstickare till PRORA, den kilometerlånga semesteranläggningen som uppfördes av nazisterna kort före andra världskriget, besöker vi Saßnitz och njuter av utsikten över den gamla färjehamnen från "Sachsenblick". Lunchen intas innan vi kör till utsiktspunkten Stubnitz/Königsstuhl, varifrån Karl XII 1715 iakttog sjöslaget mellan svenskar och danskar. Härifrån är utsikten över kusten och dess kritklippor storslagen. Turen går vidare till Altenkirchen, en av öns äldsta kyrkor. På vägen söderut kör vi förbi slottet Spyker, som på sin tid ägdes av Carl Gustav Wrangel, och når fram till Putbus ("den vita staden"), centrum för ett av de största godscomplexen på Rügen. Vi ser bl.a. det cirkelrunda Circus Maximus, uppförd av furst Malte von Putbus i början av 1800-talet, och går en tur i den gamla slottsparken innan turen går åter mot Saßnitz.

Guide: Jens E. Olesen

Pris: 630 SEK, lunch och middag ingår

Mötesplats: Huvudbyggnaden Greifswalds universitet, Rubenowstrasse 1, kl. 08.00

Observera att bagaget måste medtagas om du ska vidare med tåg till Sverige.

Turena avslutas i Saßnitz där resan går vidare med båt och tåg till Sverige och din slutdestination.

Middag serveras ombord på båten.

S3. Södra Rügen och Stralsund (8.30–ca. 17.00)

Efter att ha kört över den nya bron till Rügen tar vi av mot godset Groß Schoritz, Ernst Moritz Arndts födelseplats och numera museum över historieforskning och översättaren av de svenska lagarna. Vi beger oss därefter söderut till Groß Stresow, som 1715 var krigsskådeplats under stora nordiska kriget då Rügen gick förlorat för svenskarna, och fortsätter sedan till Mönchgut, där Gustav IV Adolf hade planer på att uppföra en ny stad med namnet "Gustavia". Efter lunch i Bergen går färden tillbaka till Stralsund som med sin gamla Hansearkitektur erbjuder många sevärdheter. Här blir tillfälle att bese bl.a. det rikt utsmyckade rådhuset och Wulfflamuset från 1300-talet, ett av de mest spektakulära gavelhusen, samt att besöka Kulturhistoriska museet. I gamla stan ligger kyrkorna S:ta Maria med sin 1600-talsorgel och flera magnifika exempel på barockkonst, och S:t Nicolai, stadens äldsta kyrka med bl.a. ett astronomiskt ur från 1300-talet. Här finns också de forna klostren Johannis-klostret och Helgeandshuset, liksom befästningar från Karl XII:s tid.

Guide: Joachim Krüger

Pris: 630 SEK, lunch och middag ingår

Mötesplats: Huvudbyggnaden Greifswalds universitet, Rubenowstrasse 1, kl. 08.00

Observera att bagaget måste medtagas om du ska vidare med tåg till Sverige.

Turena avslutas i Saßnitz där resan går vidare med båt och tåg till Sverige och din slutdestination.

Middag serveras ombord på båten.

S4. Usedom (8.30 till ca. 17.00)

Från Greifswald går turen via Wolgast till Peenemünde. Den gamla hamnstaden Wolgast var också residens för de pommerska hertigarna, vilkas slott under åren 1665–1675 även tjänade som säte för svensk-pommerska regeringen, hovrätten och konsistoriet. Den svenska generalguvernören C G Wrangel, som hade en stor del av sina pommerska gods i närheten, hade sedan 1650 vid flera tillfällen anordnat att lantstånderna och regeringen skulle sammanträda där. I Wolgast besöker vi Petri-kyrkan och stadens centrala torg med rådhus och museum. I Peenemünde ser vi närmare på Gustav II Adolfs kapell, anlagt ungefär på det ställe där kustlinjen löpte vid kungens landstigning sommaren 1630. Närmare stranden finns ruinerna efter den preussiska skansen, med rötter i svensktiden. Lunchen intar vi i Zinnowitz, tidigare en bondby som på slutet av 1800-talet utvecklades till havsbad på samma sätt som andra "Kaiserbäder". Härifrån går turen vidare till domän-godset Pudagla, varifrån drottning Christinas guvernör administrerade hennes omfattande godsbesittningar på ön och i övriga områden i Vorpommern. Här efter besöker vi renässansslottet Mellenthin, som just nu genomgår en välbehövlig renovering. På vägen mot Stralsund besöker vi Anklam med Schwedenmühle vid Peenedamm, som efter 1720 förblev svenska trots att själva staden kom under preussiskt herravälde.

Guide: Ivo Asmus

Pris: 650 SEK, lunch och middag ingår

Mötesplats: Huvudbyggnaden Greifswalds universitet, Rubenowstrasse 1, kl. 08.00

Observera att bagaget måste medtagas om du ska vidare med tåg till Sverige.

Turena avslutas i Saßnitz där resan går vidare med båt och tåg till Sverige och din slutdestination.

PRAKTISKA UPPLYSNINGAR

LOKALER OCH KOMMUNIKATIONER

Invingningen och lördagens plenarföreläsning äger rum i S:t Nikolai domkyrka på Domplatz. De parallella seminarierna håller vi i Hörsaalgebäude Auditorium Maximum på Rubenowstrasse 1. Domkyrkan och universitetet ligger centralt i Greifswalds gamla stadskärna. Vissa hotell ligger inom promenadavstånd från universitetet och övriga ordnar vi busstransporter från. Lokala stadsbussar finns.

TRANSPORTER

Bussar avgår fredag och lördag från Best Western Hotel Greifswald, Mercure Hotel am Gorzberg, Park Hotel Medigreif och VCH Hotel Greifswald till Greifswalds universitet enligt tidtabell som finns i receptionen.

OBS! För deltagare som inte följer med på utflykterna S2, S3 och S4 avgår en buss 15.45 från Greifswalds universitet, Rubenow-

DE SVENSKA HISTORIEDAGARNA

Är en ideell förening med syfte att skapa årligen återkommande tillfällen för kontakter mellan historiker, fackfolk och allmänhet som intresserar sig för den historiska forskningen vid universitet, högskolor och akademier, och historielärare, föreläsare för arkiv, bibliotek, museer med flera. Motsvarande företrädare för de nordiska länderna finns även bland föreningens samarbetspartners. De första historiedagarna ägde rum på Örebro Slott den 14–16 oktober 1994 efter en upptaktskonferens i stora Börssalen i Stockholm 1993.

MEDLEMMAR OCH ARRANGÖRER 2008

Bokförlaget Natur och Kultur, Bokförlaget Prisma, Bonnier Utbildning, CLIO - den historiska bokklubben, DIK-förbundet, Forum för levande historia, Föreningen Norden, Gleerups Utbildning AB, Historiehuset i Stockholm, Historieläramas Förening, Ingenjörsfirman Rolf Insulander AB, Karolinska förbundet, Liber AB, Nordiska Museet, Norstedts Förlag, Personhistoriska Samfundet, Populär Historia/Historiska Media, Pro Memoria, SNS Förlag, Studentlitteratur, Svensk Presshistorisk Förening, Svenska Historiska Föreningen, Svenska Humanistiska Förbundet, Svenskt Biografiskt Lexikon, Svenskt Militärhistoriskt Bibliotek, Sveriges Hembygdsförbund, TAM Arkiv samt Timbro ab.

De Svenska
Historiedagarna

Middag serveras ombord på båten.

Programmet har utarbetats i samarbete med Lehrstuhl für Nordische Geschichte vid Greifswalds universitet.

strasse 1, till Saßnitz för vidare transport med båt och tåg till Sverige och din slutdestination.

REGISTRERING OCH KANSLI

Registrering till DSH sker i Audi Maxi, adress Rubenowstrasse 1 med start fredag 10 oktober kl. 09.00.

UTSTÄLLNING

Äger rum i Hörsaal 4 på Audi Maxi.

MÅLTIDER

Kaffe, lunch, konsert och mottagning den 10 oktober, samt kaffe, lunch och middag den 11 oktober ingår i konferensavgiften och serveras mot uppvisande av namnbrickan. Din namnbricka är ett kvitto på din betalning.

STÖDJANDE INSTITUTIONER 2008

Kjell och Märta Beijers Stiftelse, Kungliga Vitterhets Historie och Antikvitets Akademien, Kungliga Patriotiska Sällskapet, Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond, Svenska Akademien, Sven och Dagmar Saléns Stiftelse, Torsten och Ragnar Söderbergs stiftelser, Åke Wibergs stiftelse, Vattenfall Europe och Lehrstuhl für Nordische Geschichte vid Greifswalds universitet.

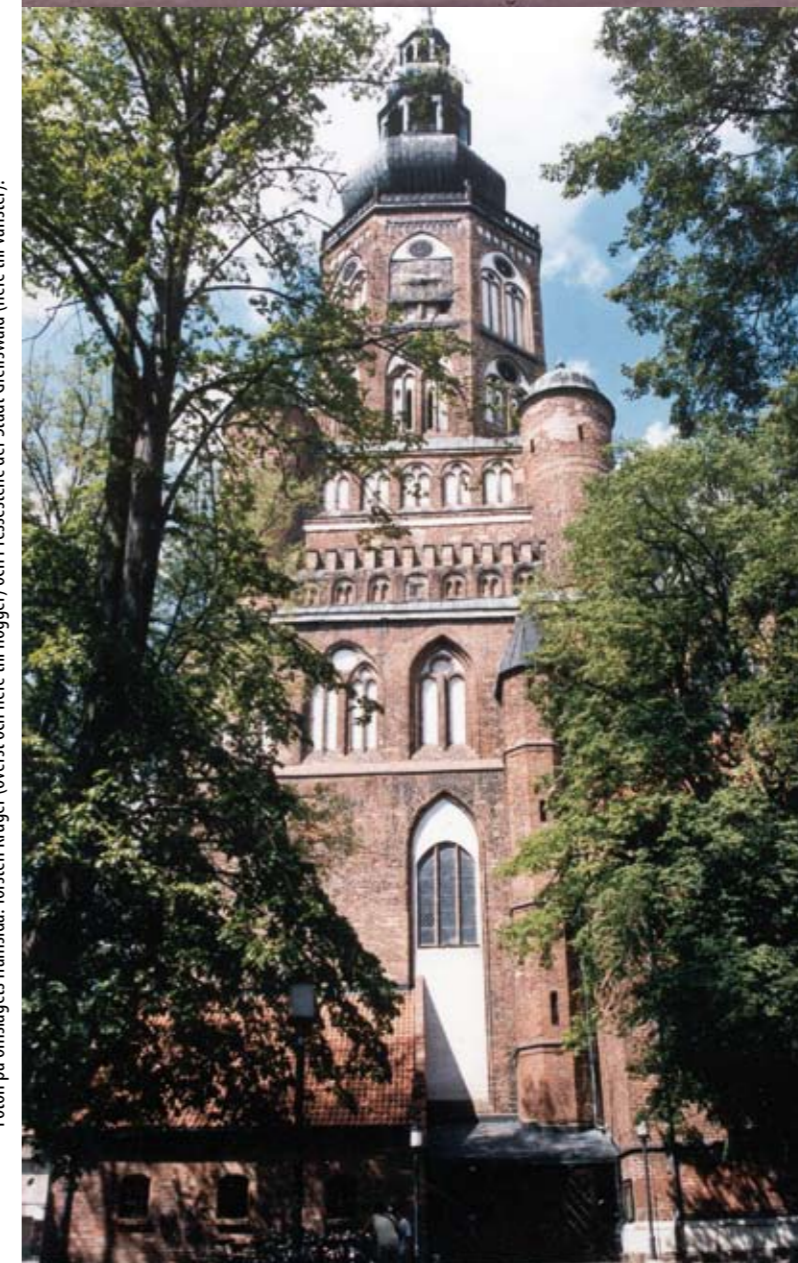
STYRELSE 2008

Jur.kand. och civilekonom Dag Klackenber (ordförande), f.d. statssekreteraren, direktör Sten Westerberg (vice ordförande), lektor Hans Almgren, fil.dr Bo Eriksson, författare Maja Hagerman, bokförläggare Lars Hjalmarson, institutionschef Lars Ilshammar, fil.dr och huvudredaktör Åsa Karlsson, professor Hans Albin Larsson, bokförläggare Peter Luthersson, fil.dr Lena Milton, docent Erland Sellberg, professor Jarl Torbacke och förlagschef Torgny Wadensjö.

DSH KANSLI:

Elisabeth Ahlberg, Imagination (Scandinavia) AB, Götgatan 48, 118 26 Stockholm, telefon: 08-442 18 37, email: elisabeth.ahlberg@imagination.com

Hemsida: www.dsh.se

Foton på omslagets framsida: Torsten Krüger (överst och nere till höger) och Pressestelle der Stadt Greifswald (nere till vänster).

GREIFSWALD
10–12 oktober 2008

PROGRAM

De Svenska Historiedagarna 2008

TYSKLAND OCH SVERIGE GENOM HISTORIEN

FREDAG 10 OKTOBER

11.00–12.30 **Invigning i S:t Nikolai domkyrka, Domplatz** Välkomsttal av De Svenska Historiedagarnas ordförande Dag Klackenberg, Pfarrer der Domkirche Herr Mattias Gürtler, Pro-Rektor der Ernst-Moritz-Arndt Universität Professor Dr Michael North, Vice Bürgermeister Dr Ulf Dembski. Invigningstal av Ambassadör Ruth Jacoby. Utdelning av Cliopriset, Stig Ramelpriset och priset Alla tiders historielärare. Musikaliskt inslag med kvartett under ledning av Greifswalds universitets musikdirektör.

12.30–14.00 **Lunch serveras på restaurang Mensa am Wall. Adress: Am Schiesswall 1–4**

14.00–15.30 **Parallella seminarier**

F 1 ***Svensk-pommersk historia***
Hörsaal 5 Forskare vid Lehrstuhl für Nordische Geschichte vid Greifswalds universitet ger varsin kortföreläsning om de historiska relationerna mellan Sverige och Pommern 1630–1815. Professor Jens E. Olesen: ”Pommern mellan Sverige och Danmark 1625–1721. En betydelsefull faktor i maktkampen”. M.A. Ivo Asmus: ”Carl Gustaf Wrangel – svensk generalguvernör och ’pommersk furste’ som med makt och prakt hävdade den svenska kronans intressen”. Dr Joachim Krüger: ”Gustavia – Gustav IV Adolfs okända hamnprojekt på Rügen från 1806”.*Moderator:* Åsa Karlsson

F 2 ***Martin Luther och reformationens betydelse***
I Pommersches Landesmuseum hänger Croy-gobelängen från 1554, med motiv från reformationen och ur den pommerska hertigfamiljens och det sachsiska furstehusets historia. Dr Stefan Fassbinder, historiker vid museet, berättar om konstverket, och mot denna bokstavliga 1500-talsfond föreläser där-efter Mikael Mogren, teol.dr, fil.mag. och kaplan i

Helga Trefaldighets församling i Uppsala, om reformatorn och kyrkofadern Luther: ”Världen blev sig aldrig lik därefter”.*Moderator:* Lena Milton

OBS lokalen! Seminariet hålls i Pommersches Landesmuseum, Rakower Strasse 9.

F 3 ***Forskningsfronten flyttas fram I***
Hörsaal 3 Doktorander från olika universitet och högskolor presenterar sina avhandlingsarbeten.*Moderator:* Hans Albin Larsson

F 4 ***Universitetshistoria (OBS! Seminariet hålls på tyska)***
Hörsaal 2 Greifswalds universitet grundades 1456 och var under svensktiden alltså rikets äldsta. Många svenska studenter har under seklerna läst i Greifswald, inte minst under 1900-talets mellankrigstid. Seminariet belyser olika aspekter av universitetets historia och funktioner. Dr Jana Fietz, Schwerin: ”Schwedische und nordische Studenten in Greifswald 1630–2008” Archivleiter, Dr Dirk Alvermann, Greifswald: ”Greifswalder Professoren als Kulturmittler zwischen Deutschland und Schweden am Ende des 18. Jahrhunderts” Archivar, M.A. Daniel Höffker, Stockholm: ”Die Univer-sität en als Instrumente der schwedischen Provinzpolitik in der Frühen Neuzeit”.*Moderator:* Hans Almgren

15.30–16.00 **Kaffe serveras i universitetets lokaler**

16.00–17.00 **Kortföreläsningar**
F 5 ***Kristen manlighet – en modernitetens paradox***
Hörsaal 2 Docent Yvonne Maria Werner, historiker i Lund, ger genus- och teologiska perspektiv på kristendomen under främst 1800-talet.*Moderator:* Maja Hagerman

F 6 ***Musik och politik i skuggan av nazismen***
Hörsaal 1 Fil.dr Petra Garberding, etnolog vid Södertörns högskola, föreläser om tonsättaren Kurt Atterberg och de svensk-tyska musikrelationerna.*Moderator:* Birgitta Almgren

F 7 ***Arkiven – då, nu och sedan. Att förstå och använda vårt gemensamma kulturarv***
Hörsaal 3 Hur kan arkiven bli en pedagogisk resurs i historie-undervisningen? Karin Borgkvist Ljung, förste arkivarie vid Riksarkivet i Stockholm, berättar om RA:s sam-arbete med universitet och gymnasieskolor.*Moderator:* Lars Ilshammar

F 8 ***Resa i Europa – utbildning i kultur och umgänge på utrikesresor under 1600-talet***
Hörsaal 5 Fil.mag. Ola Winberg, Uppsala universitet, föreläser om sitt avhandlingsämne.*Moderator:* Erland Sellberg

19.00 **Konsert i S:t Nikolai domkyrka, Domplatz**
Organist är professor Matthias Schneider, filosofiska fakultetens dekan.

20.00 **Mottagning i Pommersches Landesmuseum**
Museidirektör Dr Uwe Schröder hälsar oss välkomna och den vackra Caspar David Friedrich-salen visas av museets vice direktör, Dr Birthe Frenssen och Dr Stefan Fassbinder. En lättare måltid serveras och Peter Tenhaef och hans barockorkester spelar under kvällen. Kvällens värd är Vattenfall Europe, Tuomo Hatakka, vice vd och chef för Business Group Centraleuropa. *Adress:* Rakower strasse 9.

LÖRDAG 11 OKTOBER

8.30–9.30 **Plenarföreläsning i S:t Nikolai domkyrka, Domplatz**
”Utbytet av ekonomiska idéer mellan Sverige och Tyskland genom tiderna.”
Professor Hans-Michael Trautwein, Carl von Ossietzky Universität, Oldenburg.

9.30–10.00 **Kaffe serveras i universitetets lokaler**

10.00–11.30 **Parallella seminarier**
L 1 ***Forskningsfronten flyttas fram II***
Hörssal 2 Doktorander från olika universitet och högskolor presenterar sina avhandlingsarbeten.*Moderator:* Hans Albin Larsson

L 2 ***”Hitler tog Greifswald ifrån mig, DDR gav mig det åter!” Ett livsprojekt i Thorilds fotspår***
Hörsaal 1 Birgitta Almgren, professor i tyska vid Södertörns högskola, lyfter fram den mindre kände av de två radikala svenska professorer som under varsin epok verkat i Greifswald – läraren, forskaren, författaren,

skolpolitikern och riksdagsmannen Stellan Arvidson.*Moderator:* Odd Zschiedrich, Svenska Akademiens kanslichef

L 3 ***Fru Hebbes kärleksgärning. Det sociala reportaget föds***
Hörsaal 3 Ami Lönnroth och Per Eric Mattsson från föreningen Wendelas Vänner berättar om Sveriges första kvinnliga yrkesjournalist.*Moderator:* Jarl Torbacke

Arrangör: Presshistoriska föreningen

L 4 ***Bort över havet – resande och kunskapsförmedling mellan Sverige och norra Tyskland ca 1500–1800***
Hörsaal 5 Teol.dr Otfried Czaika, KB: ”Sveriges närmaste städer – Rostock och Greifswald. Utbildning och kultur-transfer 1500–1700”. Fil.dr Janis Kreslins, KB: ”De kulturella strömningarnas osynliga grammatik”. Fil.kand. Gunnar Ståhl: ”Östersjön – den stora landsvägen mellan Sverige och Tyskland. Om resor mellan Sverige och Pommern”.*Moderator:* Professor Werner Buchholz, Greifswalds universitet

11.30–13.00 **Lunch serveras på restaurang Mensa am Wall. Adress: Am Schiesswall 1–4**

13.00–14.15 **Parallella seminarier**
L 5 ***Historiedidaktik: ”Energifrågor? Det är väl inget historielärare ska syssla med!”***
Om energi och miljö i historieundervisningen med Per Eliasson, universitetslektor vid Malmö högskolas lärar-utbildning.*Moderator:* Hans Almgren

Arrangör: Historielärarynas Förening

L 6 ***Kartläggningen av Svenska Pommerns arv – presentation av projekt och verksamheter***
Hörsaal 3 *Schwedisches Kulturerbe.* ”Svenska Pommern och dess kulturella arv i dag – presentation av en blivande stiftelse”, M.A. Ivo Asmus, Greifswalds universitet. *Karten der schwedischen Landesvermessung Schwedisch-Pommerns.* ”Die Erforschung der Landesauf-nahme: eine Quelle zur Kenntnis der landwirtschaft-lichen Verhältnisse und des Alltagslebens vor 300 Jahren”, Dr Stephan Kroll, Universität Rostock. ***(OBS! Föredraget hålls på tyska)***
Schwedenstrasse. ”Ett IT-understött kulturhistoriskt och turismbefrämjande samarbete mellan Tyskland och Sverige”, Magnus Eriksson, redaktör för Schwedenstrasse.

VIFANORD. ”Tillkomsten och uppbyggnaden av Virtu-elle Fachbibliothek Nordeuropa und Ostseeraum”, Dr Ruth Sindt, Universitätsbibliotheket i Kiel.*Moderator:* Professor Jens E. Olesen

L 7 ***Caspar David Friedrich, det besjälade landskapets mälare***
Hörsaal 1 Docent Torsten Gunnarsson, chef för National-museums samlingar, presenterar den tyska roman-tikens mest framstående och originelle landskaps-skildrare.*Moderator:* Sten Westerberg

L 8 ***Medan segern firades: min mammas historia***
Hörsaal 5 Samtal med journalisten och tidigare statsrådet Jens Orback, utifrån hans bok om sin mors upplevelser i andra världskrigets slutskede.*Moderator:* Odd Zschiedrich, Svenska Akademiens kanslichef

14.30–15.45 **Parallella seminarier**
L 9 ***Klassisk musik är oftast tysk***
Pianisten, författaren och programvärden Sixten Nordström föreläser om och framför stycken av några av de stora tyska kompositörerna.*Moderator:* Torgny Wadensjö

OBS lokalen! Seminariet hålls i S:t Nikolai domkyrka, Domplatz

L 10 ***Lützen – dragkamp om ett minne***
Hörsaal 3 Fil.dr Inger Schuberth, historiker, översättare och utställningsproducent i Tyskland, presenterar och diskuterar sin bok om Lützenminnet och dess säregna historia.*Moderator:* Peter Luthersson

L 11 ***Sverige och DDR: från efterkrigstid fram till murens fall***
Hörsaal 5 Dr Alexander Muschik, Greifswald/Hamburg: ”De båda tyska staterna och det neutrala Sverige 1949–1972”. Dr Nils Abraham, Greifswald/Bonn: ”DDR:s ’public diplomacy’ gentemot Sverige 1972–1989”.*Moderator:* Lars Hjalmarson

L 12 ***Kärlek med förhinder. Kvinnor och män i tysk populärlitteratur under 1500-talet***
Hörsaal 2 Föreläsning med Elisabet Wäghäll Nivre, professor i tysk litteratur vid Stockholms universitet.*Moderator:* Docent Niklas Ekedahl, Södertörns högskola

15.45–16.15 **Kaffe serveras i universitetets lokaler**

16.15–17.30 **Parallella seminarier**
L 13 ***Tyskar som gärningsmän? Tyskar som offer?***
Hörsaal 1 Fil.dr och journalist Barbro Eberan, verksam i Hamburg och författare till ett flertal studier i ämnet, diskuterar skuldfrågan och den tyska självbilden under efterkrigstiden.*Moderator:* Oscar Österberg

Arrangör: Forum för levande historia

L 14 ***1658: tåget över Bält och freden i Roskilde. En historikers reflektion***
Hörsaal 3 Föreläsning med professor Lars Ericson Wolke, verksam vid Försvarshögskolan och Åbo akademi.*Moderator:* Bo Eriksson

L 15 ***Kamrat spion – om Sverige i Stasi-arkiven***
Hörsaal 5 Björn Cederberg, författare och dokumentärfilmare, berättar om sin undersökning av den östtyska säkerhetspolisens verksamhet i Sverige.*Moderator:* Peter Luthersson

L 16 ***Historiedidaktik: Historia i den nya gymnasie-skolan – möjligheter och utmaningar när ämnet breddas***
Hörsaal 2 *Medverkande:* Skolverkets generaldirektör Per Thullberg och gymnasielärare Åsa Olovsson.*Moderator:* Hans Albin Larsson

Arrangör: Historielärarynas Förening

19.30 **Avslutningsmiddag på restaurang Mensa am Wall**
 Middag och dans till Professor Werner Baumgart-ners orkester. *Adress:* Am Schiesswall 1–4

UTFLYKTER 12 OKTOBER

Information för gäster boende på Best Western Hotel Greifswald, Mercure Hotel Am Gorzberg, Park Hotel Medigreif och VCH Hotel Greifswald.
Kl. 07.45 avgår bussar från hotellen till Greifswalds universitet för vidare transport med bussar för utflykterna S2, S3 och S4. Observera att bagaget måste medtagas om du ska vidare med tåg till Sverige. Turerna avslutas i Saßnitz där resan går vidare med båt och tåg till Sverige och din slutdestination. Middag serveras ombord på båten.

S1. Stadsvandring Greifswald (9.00–ca 12.00)
Den gamla Hansestaden Greifswald är en av de få städer som kla-rade sig undan andra världskrigets förstörelse, och där mycket av det medeltida arvet därför finns kvar. Under vandringen genom den gamla stadskärnan kommer vi att få besöka de tre kyrkor som skänker

VÄND